

Barbarossa». Так в оригинале звучал план вторжения Германии в СССР на Восточноевропейском театре Второй мировой войны и военная операция, осуществлявшаяся в соответствии с этим планом.

Во время первой встречи с В. М. Молотовым 12 ноября 1940 г. А. Гитлер утверждал, что «...два крупнейших народа Европы, если они выступают вместе, ... получат больший выигрыш, чем если бы они действовали друг против друга», поскольку «... обе страны имеют системы правления, которые не хотят вести войну ради войны» [Накануне. Переговоры В. М. Молотова в Берлине в ноябре 1940 г. — Международная жизнь. — 1991. — № 6. — С. 127], а за пару часов до начала этих переговоров А. Гитлер подписал «Директиву №1 8» о подготовительных мероприятиях верховного главнокомандования по ведению войны в ближайшем будущем.

Принимая во внимание остроту политического момента и отсутствие окончательного ответа на вопрос о присоединении СССР к Тройственному пакту, в начале июня 1941 г. была инициирована попытка организации очередного визита В. М. Молотова в Германию. 18 июня 1941 г. был получен лаконичный ответ: «В этом нет необходимости». Все попытки посла СССР В. Г. Деканозова встретиться 21 июня 1941 г. с рейхсминистром Германии Риббентропом также оказались тщетными.

АБ ПАЛІТЫКА-ПРАВАВЫМ РЭГУЛЯВАННІ ІНТАРЭСАЎ НАЦЫЯНАЛЬНЫХ І ЭТНІЧНЫХ МЕНШАСЦЕЙ У РЭСПУБЛІЦЫ Польшча

Самкова С. Л., Беларускі дзяржаўны ўніверсітэт

Увага аўтара да заяўленай у назве выступлення праблематыкі абумоўлена даследаваннем становішча дыяспары нашых суайчыннікаў у суседняй краіне.

Рэгуляванне інтарэсаў нацыянальных і этнічных меншасцей у Рэспубліцы Польшча ажыццяўляецца на аснове шэрага палітыка-прававых дакументаў, сярод якіх найбольш важнымі з'яўляюцца: Канстытуцыя Рэспублікі Польшча, Рамачная канвенцыя аб абароне нацыянальных меншасцяў, Еўрапейская хартыя рэгіянальных моў і моў меншасцяў, Закон Рэспублікі Польшча «Аб нацыянальных і этнічных меншасцях і рэгіянальнай мове».

Згодна з Законам Рэспублікі Польшча «Аб нацыянальных і этнічных меншасцях і рэгіянальнай мове» нацыянальнымі меншасцямі прызнаюцца наступныя: беларусы, чэхі, літоўцы, немцы, армяне, рускія, славакі, украінцы і яўрэі. Паводле дадзенага закона ў Польшчы забараняецца дыскрымінацыя на нацыянальнай ці этнічнай глебе і асіміляцыя меншасцяў. Больш таго, ў выпадках, калі ў муніцыпалітэтах колькасць жыхароў, якія прадстаўляюць меншасць, складае не менш за 20 % ад агульнай колькасці жыхароў муніцыпалітэта, закон прадугледжвае магчымасць выкарыстання ў муніцыпальных органах моў меншасцяў у якасці дапаможных моў, а таксама гарантуе права афіцыйнага транскрыбавання імя і прозвішча ў адпаведнасці з правіламі транскрыбавання на мове меншасці.

Права меншасцяў у Польшчы рэгулююцца і шэрагам іншых нарматыўных актаў. Так, Адміністрацыйна-працэсуальным кодэксам Рэспублікі Польшча, Грамадзянска-працэсуальным кодэксам Рэспублікі Польшча і Крымінальна-працэсуальным кодэксам Рэспублікі Польшча прадугледжана магчымасць для прадстаўнікоў нацыянальных меншасцяў і этнічных груп карыстацца дапамогай перакладчыкаў.

Гарантаваны нацыянальным і этнічным меншасцям у Польшчы шэраг палітычных правоў. Польшкія грамадзяне, якія прадстаўляюць нацыянальныя меншасці, удзельнічаюць на аснове агульных прынцыпаў у выбарах Прэзідэнта Рэспублікі Польшчы.

шча, выбарах Сейма і Сената Рэспублікі Польшча, выбарах муніцыпальных і раённых саветаў і сходаў ваяводстваў, а таксама ў прамых выбарах кіраўнікоў суполак і мэраў адміністрацыйных цэнтраў і гарадоў.

Пэўнымі правамі этнічныя і нацыянальныя меншасці валодаюць у адукацыйнай сферы. Польскае заканадаўства прадугледжвае, што пры арганізацыі дзейнасці школ, у якіх павінны атрымліваць адукацыю дзеці, якія належаць да нацыянальных меншасцяў, улічваюцца патрэбы бацькоў, навучэнцаў і суполкі канкрэтнай меншасці. Як вынік, у Польшчы існуюць школы, дзе выкладанне вядзецца на мове меншасці, а таксама школы з дадатковымі класамі па вывучэнню такіх моў.

Дзяржаўным органам, які займаецца пытаннямі нацыянальных і этнічных меншасцяў у Польшчы з 2011 г. з'яўляецца Міністэрства адміністрацыі і цыфрызацыі, асноўнымі функцыямі якога ў дадзенай сферы з'яўляюцца: забеспячэнне правоў і патрэбаў меншасцяў шляхам прыняцця мер у інтарэсах меншасцяў; захаванне і развіццё самабытнасці, культуры і моў меншасцяў, а таксама забеспячэнне поўнай грамадзянскай інтэграцыі асоб, якія належаць да меншасцяў; ажыццяўленне прынцыпу роўнага звароту, незалежна ад этнічнага паходжання і інш.

У ваяводствах за каардынацыю дзеянняў адміністрацыйных органаў кіравання, якія выконваюць задачы ў інтарэсах меншасцяў, адказваюць ваяводы. Для гэтага ваявода абавязаны ўзаемадзейнічаць з органамі самакіравання і сацыяльнай арганізацыі і, у асаблівасці, з грамадскімі арганізацыямі меншасцяў.

Такім чынам, відавочна, што заканадаўствам Польшчы нацыянальным і этнічным меншасцям прадстаўляецца шэраг правоў, накіраваных на захаванне іх самабытнасці і адметнасці, прадугледжаны комплекс мер па супрацьдзеянні нацыянальнай дыскрымінацыі.

Сярод праблемных пытанняў у дадзенай сферы спецыялісты звычайна называюць пэўную адміністрацыйную непаслядоўнасць з боку польскіх улад. З моманту прыняцця Закона «Аб нацыянальных і этнічных меншасцях і рэгіянальнай мове» справамі меншасцяў займалася спачатку Міністэрства культуры, затым Міністэрства ўнутраных спраў і адміністрацыі, а зараз, як адзначалася вышэй, гэта ўваходзіць у кампетэнцыю Міністэрства адміністрацыі і цыфрызацыі.

З боку кіраўніцтва нацыянальных суполак выказваецца пэўная занепакоенасць як недахопам, так і непрапарцыйнасцю размеркавання фінансавых сродкаў на падтрымку існуючых арганізацый нацыянальных і этнічных меншасцяў.

НЕКОТОРЫЕ АСПЕКТЫ ДЕЯТЕЛЬНОСТИ БЕЛОРУССКОЙ ДИАСПОРЫ В МОСКВЕ

Тарас Д. А., Белорусский государственный университет

Белорусская диаспора представляет собой один из наиболее многочисленных этнокультурных пластов в многонациональном сообществе российского государства. По данным переписи населения 2010 г. в Российской Федерации проживало 521 400 белорусов [Белорусские землячества // Посольство Республики Беларусь в Российской Федерации [Электрон. ресурс]. — Режим доступа: <http://www.embassybel.ru/belarus-russia-relations/associations/>. — Дата доступа: 21.10.2103]. Территориально по регионам наши соотечественники распределены весьма неравномерно. Наиболее крупные белорусские общины находятся в Москве, Санкт-Петербурге, Московской, Калининградской, Тюменской областях, Карелии, Краснодарской, Ростовской Екатеринбургской и Мурманской областях.